

Un informe deixa al descobert detalls sobre el programa d'assassinats programats de l'empresa de seguretat Blackwater.

Un tribunal de districte dels EUA ha de decidir si cal tornar a examinar un dels capítols més negres de l'era de Bush: les relacions entre l'administració i l'empresa privada de seguretat Blackwater. Alguns ex-treballadors de Blackwater volen projectar llum sobre les fosques activitats de l'empresa.

Susan Burke va donar suport al candidat demòcrata Barack Obama a la campanya presidencial dels EUA del 2008. Però ara que Obama ha aconseguit el càrrec, les opinions de Burke s'han distanciat molt de les del president.

Obama s'oposa a la investigació dels abusos de l'administració del seu predecessor, l'ex-president George W. Bush. L'advocada Burke és partidària d'investigar-los. Obama ha evitat de respondre a la pregunta de si a l'anomenada guerra contra el terrorisme de Bush es va violar la Constitució dels EUA. Burke vol una investigació que se centri específicament en aquesta qüestió. Obama mira endavant mentre Burke mira endarrere.

Allò que veu Burke en aguar el retrovisor és una panoràmica espantosa. Hi veu disset morts, entre els quals dones i criatures, estesos a la plaça Nisoor de Bagdad, assassinats el 16 de setembre del 2007 per uns mercenaris que treballaven per a Blackwater, empresa privada de seguretat nord-americana. Hi veu Andrew Moonen, el treballador de Blackwater que, després d'una festa de Nadal el 2006, es va passejar amb cotxe per Bagdad armat fins a les dents i va matar un home sense més ni més. Sent el tret disparat per un helicòpter de Blackwater, que va matar un home innocent a la plaça Wathba de Bagdad el 9 de setembre del 2007.

Però sobretot Burke veu Erik Prince, fundador i ex-proprietari de Blackwater. A la demanda, Burke l'anomena "mercenari dels nostres dies" i afirma que aquest home de quaranta anys va crear a Blackwater una "cultura de la confusió i de la irresponsabilitat"

Mercenaris

en què "l'ús excessiu i innecessari de la força mortífera" era el pa de cada dia. A la petició, Burke també acusa Blackwater de crims de guerra. El tribunal de districte de l'est de Virgínia, amb seu a Alexandria (Virgínia), ara decidirà si accepta la demanda d'enjudiciament de Burke.

Blackwater qualifica les acusacions de Burke d'"escandaloses i infundades" i afirma que els casos que cita van ser incidents aïllats. Segons els advocats de Blackwater, "en el decurs del contracte no va morir ni va patir ferides cap diplomàtic que protegís aquest servei".

El símbol d'una era. Prince, que al començament de la seva carrera es vantava de tenir "el cor d'un guerrer", està determinat a evitar que la demanda civil vagi a judici. Amb aquest objectiu ha convocat un equip d'advocats que treballa per a Mayer Brown, un bufet que representa 89 empreses de la llista de la revista *Fortune*, de les 500 principals empreses dels EUA catalogades per ingressos.

Aquesta setmana, Peter White, cap de l'equip de Mayer Brown, pretén convèncer els jutges d'Alexandria que el cas Blackwater no existeix. Al escrit de resposta a la demanda de Burke, White manté que qualsevol revelació pública dels mètodes de Blackwater posaria en perill el seu personal en zones de guerra i que s'hauria de rebutjar la demanda.

White al·lega també que si hi ha cap culpabilitat, recau sobre els individus que van cometre els actes en qüestió i no pas sobre tota l'empresa. Parla de demandes infructuoses presentades contra empreses dels EUA després de la guerra del Vietnam, com el cas

dels demandants vietnamites que van fracassar quan volgueren posar plet a la multinacional dels EUA Dow Chemical, l'empresa farmacèutica que va fabricar el defoliant Agent Orange. D'una banda, la comparació és encertada: Blackwater s'ha convertit en el símbol de tota una era, de la mateixa manera que l'Agent Orange va ser un símbol punyent de la guerra del Vietnam.

La subcontractació a la guerra.

Després de l'atemptat d'al-Qaida al World Trade Center l'11 de setembre del 2001, Bush i el vice-president Dick Cheney van començar a utilitzar per primera vegada un gran nombre de contractistes de seguretat privada. Es tractava de mercenaris que havien de compensar la manca de recursos humans, sobretot en el camp de la seguretat personal, i dur a terme la feina bruta, com ara interrogar detinguts, de manera que el personal militar quedés sense màcula. L'empresa d'Erik Prince es va convertir de la nit al dia en un imperi, que va aplegar més de 700 milions de dòlars en ingressos dels contribuents nord-americans. Un 70% dels contractes de Blackwater amb el govern no havien passat la fase d'oferta pública prèvia.

El personal més important de l'empresa, els seus lluitadors, coneguts a l'àmbit intern com a *pistolers*, s'havien reclutat arreu del món, fins en llocs com les Filipines i l'Amèrica Llatina. El 2007, l'empresa, tota orgullosa, es va canviar el nom i es va posar el de Blackwater Worldwide.

L'administració de Bush veia clar l'avantatge de la privatització de la guerra. Els contractats de Blackwater resultaven més econòmics que no els soldats dels EUA. Si els mataben, les vídues rebien una indemnització insignificant, mentre que l'exèrcit dels EUA paga tota la vida un sou als supervivents. D'una altra banda, els assalariats de Blackwater morien sense fer fressa, és a dir, mai no van formar part de les estadístiques oficials de morts, cosa que convenia al president.

Quan es va acabar l'administració de Bush, es van encarregar molt menys contractes, i l'empresa Blackwater va canviar de nom i es va dir Xe Services. Però Susan Burke, l'adversari més de-

EL TEMPS

Els contractats per Blackwater també fan feines de guardaespalles.

terminat que ha tingut el seu fundador, va continuar la lluita.

“Un croat cristià”. Actualment, Burke té la intenció de cridar quaranta testimonis a declarar contra Prince. Si el tribunal atén la seva demanda, se citaran els testimonis d’un seguit d’assassinats de Bagdad. Als EUA, Burke, que es va fer famosa amb la defensa de detinguts que havien patit abusos a la presó d’Abu Ghraib de Bagdad, demanarà al tribunal que citi uns quants ex-treballadors de Blackwater, entre els quals un antic executiu de l’empresa.

Dues declaracions presentades al tribunal d’Alexandria contenen greus acusacions contra Erik Prince, fundador de Blackwater. Els dos homes que van signar aquestes declaracions, per por que els perillés la vida si se’n revelava la identitat, es van identificar de manera anònima com a John Doe 1 i John Doe 2.

John Doe 1, que va servir a l’Iraq, escriu a la declaració: “Vaig observar

personalment múltiples incidents en què el personal de Blackwater feia servir de manera excessiva i injustificada una força letal.”

John Doe 2, que treballava per a Prince, escriu sobre l’ex-cap de Blackwater: “Es considera un croat cristià a qui s’ha encomanat la tasca d’eliminar els musulmans i la religió islàmica de la faç de la terra.” Afirma que els treballadors de l’empresa consideraven que matar iraquians era un esport.

L’advocat de Blackwater qüestiona la validesa d’aquests testimonis adduint que bona part d’allò que afirmen es basa en rumors. El fet que els testimonis es mantinguin anònims, diu White, impossibilita que se’n comprovi de la credibilitat. Qualifica les tàctiques d’“injustes” i de molt perjudicials per als acusats.

Però la por de les represàlies dels testimonis clau és considerable, sobretot pel fet que Prince té amistats amb molt poder al govern, especialment a l’interior de la CIA.

Equips d’assassins i trasllats excepcionals de presos.

Blackwater, a més de treballar per a departaments governamentals, també treballava directament per a l’agència d’intel·ligència, tal com va confirmar fa poc el nou director de la CIA en una compareixença a porta tancada al Congrés dels EUA. I en un informe dos empleats més descriuen, per primera vegada, els detalls d’aquesta col·laboració secreta.

Els dos informadors són esmentats en un document intern com a “Font A” i “Font B”. Segons la Font B, Blackwater, que treballava en representació de la CIA, va traslladar uns sospitosos de terrorisme de Guantánamo al Pakistan, l’Afganistan i l’Uzbekistan, on sembla que els detinguts es van enfrontar a un *tractament especial* en presons secretes.

El servei d’intel·ligència va encarregar a Blackwater i a les seves filials de traslladar els sospitosos de terrorisme de Guantánamo a camps de presoners secrets del Pakistan, l’Afganistan i

EL TEMPS

El cap de l'empresa Blackwater, Erik Prince, "es considera un croat cristià a qui s'ha encomanat la tasca d'eliminar els musulmans i la religió islàmica de la faç de la terra", segons un testimoni.

l'Uzbekistan, per a uns interrogatoris. L'informe identifica els moviments aeris i revela de quina manera es van camuflar els vols. Diu això: "La CIA va contractar Blackwater per realitzar uns trasllats excepcionals de presos" i "Blackwater va portar amb avió els presos per torturar-los des de Fort Perry i Cuba a Kandahar (Afganistan)".

"La CIA va contractar Blackwater". Segons l'informador, van realitzar els desplaçaments dues empreses aèries de propietat de Prince, Presidential Airways i Aviation Worldwide, a les quals el 2003, el Departament de Defensa dels EUA va concedir una autorització especial per dur a terme aquests vols. La Font B sabia fins i tot els números dels aparells presumptament implicats: N962BW, N964BW i N968BW.

Als vols hi va intervenir també Satelles Solutions, una altra filial de Prince que s'ocupa d'un camp d'entrenament i reclutament a les Filipines, creat per allotjar uns mil soldats.

Segons la Font A, Blackwater va donar un cop de mà a la CIA amb una altra activitat polèmica durant els anys de mandat de Bush. A l'informe, la Font A diu: "La CIA va contractar Blackwater per perpetrar uns assassinats prèviament planificats a l'Afganistan."

El juny, Leon Panetta, el nou director de la CIA d'Obama, en una sessió a porta tancada al Congrés, va parlar als

legisladors d'un programa secret per a matar o capturar uns agents d'Al-Qaida que havia començat feia vuit anys. L'objectiu de l'anomenat programa d'assassinats era de reclutar i entrenar unes forces especials per assassinar els màxims dirigents d'al-Qaida.

Autoritat per a matar. Segons Panetta, Cheney va demanar a la CIA que no revelés al Congrés el programa secret. En aquells moments es va utilitzar l'argument que, a l'hora de combatre el terrorisme, la CIA té autoritat per a matar sense una aprovació especial del Congrés. Això sí, el programa no va passar de la fase de preparació, segons el testimoni de la CIA davant el Senat dels EUA.

L'informe de les dues fonts és més específic. La Font A esmenta cinc persones que van estar presumptament implicades en els equips d'assassinats, entre les quals hi havia un home que va abandonar Blackwater a mitjan 2005 i hi havia treballat com a cap de la secció OGA. L'acrònim correspon a Other Government Agencies, que englobava la relació amb la CIA. L'altre de la llista de la font és un ex-membre d'una unitat de paracaigudistes de Blackwater, treballador de Blackwater Security Consulting, que, segons l'informe, va ser designat com a "sicari" dins la unitat. I també hi ha Alvin Bernard Krongard, el més veterà, que, segons la font, es va responsabilitzar d'ajuntar els

equips. "Krongard munta els equips", diu l'informe.

Però no s'hi especifica si els acords es van fer amb persones concretes o amb la mateixa empresa, ni quin era exactament el paper de Krongard. Això és especialment complicat de determinar, perquè Krongard havia treballat a banda i banda del taulell. Del març del 2001 fins al setembre del 2004, Krongard va ser director executiu de la CIA, a l'època en què George Tenet era director de l'agència. En deixar el càrrec, va passar al sector privat, als serveis d'assessoria de Blackwater.

"No estem disposats a fer comentaris". Spiegel va plantejar la qüestió de l'informe a l'empresa, a la CIA i a Krongard, però van declinar de fer qualsevol comentari. Un portaveu de la CIA no va voler ni confirmar ni negar la col·laboració amb Blackwater respecte al programa d'assassinats o els trasllats secrets dels detinguts. "No fem comentaris sobre les nostres relacions contractuals", va dir. Tanmateix, va precisar que en els detalls de l'informe hi havia "errors", encara que no va voler entrar en detalls.

Stacy DeLuke, el portaveu de Xe Services (com s'anomena ara Blackwater) va respondre per correu electrònic: "Atès que aquestes al·legacions són delicades, no estem disposats a fer cap comentari ara mateix." L'ajudant de Krongard, Cathy Davis, va dir: "He rebut el seu missatge electrònic i també el justificant de recepció de Krongard", però no va respondre les preguntes sobre el seu paper.

Les al·legacions despertaren cada vegada més malestar al Congrés, on els senadors volen saber més detalls sobre el programa secret d'assassinats. Divendres passat, també va sortir a la llum que Blackwater havia participat en atacs amb avions teledirigits al Pakistan i l'Afganistan. La parlamentària Jan Shakowsky, en una carta adreçada a la seva companya del Partit Demòcrata, Hillary Clinton, instava la secretària d'estat a "no signar cap més contracte amb Xe i a revisar immediatament qualsevol que hi hagués en vigor".

Gabor Steingart

Traducció de Carme Geronès